

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของความรู้สำนักทางการเมือง ต่อหน้าที่และบทบาทของสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด เชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน" นี้ มุ่งที่จะศึกษาถึงความสำนักทางการเมืองว่าเป็นปัจจัย ที่มีผลก่อให้เกิดความแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันต่อหน้าที่และบทบาทของสมาชิกสภาจังหวัดและ สมาชิกสภาเทศบาล และเพื่อที่จะให้ผลการศึกษามีภาพที่ชัดเจน การวิจัยจึงได้กระทำการ ศึกษาใน ๒ จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยผู้วิจัยมีเหตุผล ที่เลือกศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้

๑. ลักษณะของจังหวัด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดขนาดใหญ่ มีความเจริญ ก้าวหน้าในหลายๆ ด้าน ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดเล็ก ลักษณะเป็นเมืองปิด และเป็นท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลความเจริญ

๒. ขนาดของสภาจังหวัดและสภาเทศบาล ความแตกต่างของลักษณะจังหวัด ดังกล่าว ก่อให้เกิดผลสืบเนื่องอันเป็นเหตุผลมาจากความแตกต่างของจำนวนประชาชน ในจังหวัดทั้งสอง คือ สภาจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนสมาชิกสภา ๓๖ คน สภาจังหวัด แม่ฮ่องสอนมีจำนวนสมาชิกสภา ๑๘ คน ส่วนเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งมีฐานะเป็นเทศบาล นครนั้น มีจำนวนสมาชิกสภา ๒๔ คน เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนซึ่งมีฐานะเป็นเทศบาลเมือง มีจำนวนสมาชิกสภา ๑๘ คน

เพื่อที่จะมีความเข้าใจ ตลอดจนทราบถึงความสำนักทางการเมืองว่าเป็นปัจจัย ที่มีผลต่อความแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันของหน้าที่และบทบาทของสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิก สภาเทศบาล ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเอกสารและการวิจัยสนามประกอบกัน โดยได้ดำเนินการ วิจัย ดังนี้

๑. การวิจัย เอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา รายงานผลการวิจัย และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับแนวความคิดต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัย คือ การเมืองการปกครองท้องถิ่น ความสำคัญทางการเมืองการเป็นตัวแทนในระบบประชาธิปไตย จากห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักบรรณสาร การพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

๒. การวิจัยสนาม ผู้วิจัยได้ใช้จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นสนามวิจัย และได้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ เครื่องมือของการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ลักษณะของคำถามในแบบสอบถามมีลักษณะคำถามทั้งคำถามปิดและคำถามเปิด คือ ลักษณะของคำถามที่เป็นคำถามปิดเป็นแบบสอบถามที่ให้เลือกข้อความ ส่วนคำถามเปิดเป็นแบบสอบถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ซึ่งแบบสอบถามสำหรับสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาเทศบาล เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ความสำคัญทางการเมืองในต่าง ๆ และการกระทำหน้าที่และบทบาทของสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาเทศบาล คำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามผู้วิจัยได้แนวความคิดและปรับปรุงในสอดคล้องกับการวิจัยนี้ จากการศึกษาดังงาน ๓ เรื่องคือ

๑. "Concensus on Legislative Roles Among Japanese Prefectural Assemblymen" by Chong Lim Kim.

๒. "Dimensions of Support in Legislative System" by Samuel C. Patterson, John C. Wahlke, and G. Robert Boynton.

๓. "Political Representation in The Korean National Assembly" by Chong Lim Kim and Byung - Kyu Woo.

คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับประเภทสมาชิกสภาท้องถิ่น เขตเลือกตั้ง จังหวัด คำทรงตำแหน่ง เป็นครั้งที่เท่าใด ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประเภทข่าวสารที่รับฟัง ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามข้อที่ ๑ - ๕

คำถามเกี่ยวกับความสำนึกทางการเมือง ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความสำนึกทางการเมืองต่อหน้าที่และบทบาทการ เป็นตัวแทน ๔ ประการ ได้แก่

๑. ความสำนึกในลักษณะหน้าที่และบทบาทการ เป็นตัวแทน ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๑๐

๒. ความสำนึกในหน้าที่และบทบาทการ เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชน ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๑๑

๓. ความสำนึกในจุดมุ่งหมายในการ เป็นตัวแทน ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๑๒

๔. ความสำนึกในการ สนับสนุนองค์กรนิติบัญญัติ ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๑๔ - ๒๐ และคำถามข้อที่ ๒๓ - ๒๔

๕. ความสำนึกในการ เป็นตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๑๓

๖. ความสำนึกในการ รวมกลุ่มทางการเมือง ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๑๔ และคำถามข้อที่ ๑๗

๗. ความสำนึกในการ เป็นตัวนำการ เปลี่ยนแปลง ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๑๖, ๒๑, ๒๒, ๓๐ และ ๓๑

๘. ความสำนึกในการ ติดตามการ ปฏิบัติหน้าที่โดยประชาชน ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๗

คำถามเกี่ยวกับการ กระทำหน้าที่และบทบาท ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการกระทำหน้าที่และบทบาทการ เป็นตัวแทน ๔ ประการ ได้แก่

๑. การ กระทำหน้าที่และบทบาทในฐานะตัวแทนของประชาชน ซึ่งอยู่ในแบบสอบถาม คำถามข้อที่ ๑๕

๒. การไปพบปะประชาชน ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๔
๓. การเผยแพร่ข่าวสารแก่ประชาชน ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๖
๔. การให้ความช่วยเหลือประชาชน ซึ่งอยู่ในแบบสอบถามคำถามข้อที่ ๘

แบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเสนอบริการผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์ตรวจแล้ว จึงนำไปทดสอบ โดยผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามกับ
สมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๑๐ คน ผลการ
ทดสอบพบว่า แบบสอบถามเป็นที่เข้าใจของผู้ตอบ จึงได้นำไปขอคำปรึกษาทาง
ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ๒ ท่านคือ ศาสตราจารย์ จรุง สุภาพ และ
รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ของแฉะ ผู้วิจัยต้องแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามโดย
การเพิ่มและตัดคำถามบางข้อออก

๒.๒ ประชากรในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ได้แก่

๑. สมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้รับเลือกตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.
๒๕๒๓ และดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดอยู่ในช่วงที่ทำการวิจัยจำนวน ๓๓ คน
๒. สมาชิกสภาเทศบาลนคร เชียงใหม่ ที่ได้รับเลือกตั้งมาตั้งแต่
พ.ศ. ๒๕๒๓ และดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในช่วงที่ทำการวิจัย จำนวน ๒๓ คน
๓. สมาชิกสภาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ได้รับเลือกตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.
๒๕๒๓ และดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดอยู่ในช่วงที่ทำการวิจัย จำนวน ๑๔ คน
๔. สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ที่ได้รับเลือกตั้งมาตั้งแต่
พ.ศ. ๒๕๒๓ และดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในช่วงที่ทำการวิจัย จำนวน ๑๔ คน

๒.๓ การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาเทศบาล
จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน และขอให้ส่งกลับภายในกำหนดระยะเวลา ทาง
ไปรษณีย์ จำนวน ๕๒ ชุด ได้รับคืน ๔๖ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๕๔ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

๑. สมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๔ คน จากจำนวนทั้งหมด
ในเค่อนกันยายน - ธันวาคม ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๘๔

๒. สมาชิกสภาเทศบาลนคร เชียงใหม่ จำนวน ๒๐ คน จากจำนวนทั้งหมด
ในเดือนกันยายน - ธันวาคม ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๙๕

๓. สมาชิกสภาจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๑๖ คน จากจำนวนทั้งหมด
ในเดือนกันยายน - ธันวาคม ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘

๔. สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๖ คน จากจำนวน
ทั้งหมดในเดือนกันยายน - ธันวาคม ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบตาราง
วิเคราะห์ และจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ โดยมีสถิติที่ใช้วิเคราะห์
ดังนี้

๑. ถูกลำดับค่าตอบในแต่ละข้อของคำถามในแบบสอบถามเป็นร้อยละ และใช้วิธีการ
ตามหลักการ ของลิตเคิต * สำหรับคำถามที่ใช้หลักของลิตเคิต โดยการให้คะแนนคำตอบ
ของคำถามต่าง ๆ จะลิตคะแนนตามแนวหลักของคำถามดังนี้ คือ ถ้าเป็นคำถามประเภทบวก
จะลิตคะแนนเท่ากับ ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ ส่วนคำถามประเภทลบจะลิตคะแนนเท่ากับ ๑, ๒,
๓, ๔, ๕ สำหรับคำตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย และ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ

๒. ทดสอบความแตกต่างและความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยทำการทดสอบ
แบบไคสแควร์ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ ใช้สูตร ดังนี้คือ ^๒

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และบุญธรรม กิจปรีคามวิสุทธิ์, ระเบียบวิธีการวิจัย
ทางสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๑), หน้า ๑๕๒ - ๑๕๕.

วันดี พิชาวนิชย์ และ สมจิต วัฒนายากุล, สถิติสำหรับนักสังคมศาสตร์
(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพรึก, ๒๕๒๑), หน้า ๓๐๘ - ๓๒๐.

$$1. \chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

$$2. \chi^2 \text{ Yates - corrected} = \sum \frac{(|O - E| - 0.5)^2}{E}$$

χ^2 Yates - corrected ใช้สำหรับตารางการแจกแจง 2×2 อัตราความเป็นอิสระ = ๑

การทดสอบไคสแควร์ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ ($P \leq .05$) หมายความว่า เมื่อค่าของไคสแควร์ที่คำนวณได้มากกว่าค่าในตารางที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ ถ้าค่าของไคสแควร์ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าในตารางที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ (N.S คือ ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญ) แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ ทั้งนี้ การเปรียบเทียบค่าของไคสแควร์ที่คำนวณได้กับค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ ในการวิจัยนี้ มีข้อที่ควรทราบ ดังนี้

๑. χ^2 คือสัญลักษณ์ของไคสแควร์

๒. d.f คือ อัตราความเป็นอิสระ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ $d.f = (r - 1)(c - 1)$

r คือ จำนวนแถวหรือจำนวนกลุ่มชั้นของตัวแปรที่อยู่ในแถวบน

c คือ จำนวนสทมภ์หรือจำนวนกลุ่มชั้นของตัวแปรที่อยู่ในคอลัมน์

๓. ค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

$$\chi^2 = 3.84 \text{ (d.f = 1)}$$

$$\chi^2 = 9.49 \text{ (d.f = 4)}$$

$$\chi^2 = 5.99 \text{ (d.f = 2)}$$

$$\chi^2 = 12.59 \text{ (d.f = 6)}$$

$$\chi^2 = 7.81 \text{ (d.f = 3)}$$

$$\chi^2 = 16.92 \text{ (d.f = 9)}$$

๔. การทดสอบไคสแควร์มีข้อจำกัด คือ ข้อมูลที่มีค่าเล็กไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติ

ที่ต้องการสำหรับการทดสอบไคสแควร์ เนื่องจากการทดสอบไคสแควร์อาจให้ผลไม่เที่ยงถ้าค่าที่คาดหวังจะเป็น (E) ตัวใดตัวหนึ่งมีค่าน้อยกว่า ๑ หรือถ้ามีค่าที่คาดหวังจะเป็นหลาย ๆ ตัว มีค่าต่ำกว่า ๕